

ПЕРЕДМОВА

Розвиток незалежної Української держави стикається з численними перешкодами на шляху до економічного росту, політичної стабільності, суспільної єдності й духовного відродження. Досягнення вказаних цілей можливе лише за умови глибокої поваги держави до кожного її громадянина і кожного громадянина до Закону, за умови кропіткої праці і чесного виконання своїх обов'язків як пересічними громадянами, так і службовими особами. Могутність держави, добробут і злагода у житті людей зумовлюються не тільки економічними досягненнями, але й станом правопорядку, постійним усвідомленим дотриманням законності у всіх сферах життєдіяльності, гарантованим захистом прав та інтересів кожного громадянина від злочинних посягань.

За останні десятиріччя злочинність, особливо в її організованій формі, стала на заваді до справедливого накопичення й розподілу матеріальних здобутків нашого суспільства. Вона чинить негативний вплив на свідомість і моральність людей, нав'язує свої правила життя, зневажливе ставлення до Закону. Організована злочинність прагне охопити всі сфери життя суспільства, проникнути в органи державної влади, місцевого самоврядування, підпорядкувати собі економічні й фінансові структури, створити найбільш сприятливі умови для відмивання «брудних» доходів.

Все більше злочинів характеризуються корисливою й насильницькою спрямованістю. Серед них набувають поширення економічні шахрайства, хабарництво й інші прояви корупції, контрабанда, наркобізнес, торгівля людьми, бандитизм, вбивства на замовлення та інші особливо небезпечні злочини. Злочинна павутина стала охоплювати міждержавний простір, набуваючи транснаціонального характеру.

Аналіз слідчої і судової практики показує, що багато злочинів чиняться організованими формуваннями протягом тривалого часу. Нерідко у злочинній діяльності кожний наступний злочин відрізняється від попереднього більш ретельною підготовкою, більшою зухвалістю і жорстокістю. У ряді випадків такі злочини характеризуються докладним моделюванням ходу і варіантів злочинних операцій, чітким розподілом ролей між співниками, наявністю постійних каналів збуту викраденого майна тощо. Злочинці постійно удосконалюють способи реалізації злочинних намірів, маскування слідів злочинів, а також методи протидії розслідуванню.

Боротьба з такими злочинами стає принциповою перевіркою спроможності наших правоохоронних органів ефективно протидіяти намаганням злочинців взяти життєдіяльність суспільства під свій контроль. Успішна діяльність правоохоронних органів по своєчасному виявленню, припиненню, повному розкриттю та попередженню злочинів залежить від багатьох факторів. Серед останніх можна виокремити стан і ступень ефективності чинного законодавства, рівень

професійної підготовки працівників правоохоронних органів і суддів, матеріальне і соціальне забезпечення їхньої діяльності тощо. Рівень професійної підготовки суддів, прокурорів, слідчих, працівників міліції, служби безпеки, митниці, податкової служби визначається, перш за все, ступенем правової підготовки, вмінням правильно застосовувати теоретичні положення і рекомендації таких наук, як кримінальне право, кримінально-процесуальне право, криміналістика, кримінологія, юридична психологія, судова медицина і психіатрія.

У свою чергу, практика діяльності правоохоронних органів в надзвичайно складних умовах сучасності вимагає від учених-правознавців постійної і глибокої розробки і вирішення завдань стосовно оновлення і вдосконалення чинного законодавства, судової системи, системи правоохоронних органів, розробки нових ефективних методів швидкого і повного розкриття злочинів та запобігання їхньому вчиненню в подальшому.

У представленому до уваги читачів — науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів — черговому збірнику наукових праць Одеської національної юридичної академії приділяється увага актуальним проблемам теорії і практики боротьби з різними формами, видами і проявами злочинної діяльності та інших правопорушень, висловлюються і обґрунтовуються рекомендації з вдосконалення чинного законодавства, правового і криміналістичного забезпечення правоохоронної діяльності, пропонуються наукові методи і засоби підвищення її ефективності.

У збірнику публікуються наукові дослідження викладачів, аспірантів і здобувачів кафедр Одеської національної академії, а також науковців інших вищих навчальних закладів України.

Президент Одеської національної
юридичної академії,
доктор юридичних наук,
професор, академік АПН України
С. В. КИВАЛОВ